

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Antiphonae, Et Preces in Visitatione Recitandae ex Pontificali Rom.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

admittendi visa tibi fuerit, & a Nobis, aut Vicario nostro contra mandatum non fuerit. Facultatem item absoluedi ab omnibus casibus referuatis, & delegandi alijs singularim tamen: qua in re considera quemadmodum te geres; praesertim in casibus grauioribus, & scandalosis, & ubi restitutio requiratur: quam auctoritatem etiam in Vicarios foraneos exercere possis: Mandantes omnibus Vicarijs, Parochis, alijsque, ad quos pertinet, vt te tamquam Visitatorem nostrum recipiant, & procuraciones. sumptusque debitos praebeant, prout opus fuerit. Ha vero valeant ad
Dat.

R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus humilium visitator, qui eos paterna dilectione consolaris, praetende societati nostrae gratiam tuam: vt per eos, in quibus habitas, tuum in nobis sentiamus aduentum. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Ascendit Episcopus ad Altare, quo osculato in medio, solemniter populum benedicit.

Preces pro Absolutione Defunctorum facienda in visitatione Episcopi.

ANTIPHONAE, ET PRECES
in Visitatione Recitanda ex
Pontificali Rom.

Ad recipiendum Episcopum solemniter à Clero in Visitatione.

Osculata Cruce ab Episcopo genuflexo, super tapete, & puluino, & quem ei offeret Rector Ecclesiae indutus pluviali albo supra superpelliceum, cantatur Antiphonam.

Sacerdos & Pontifex, & virtutum opifex pastor bone in populo, sic placuisti Domino.

Si via longior est, adduntur cantica, & Hymni, ex Pontificali; nimirum, Benedictus Dominus Deus Israel, &c. Te Deum. Veni creator. Aue Maris stella. Hymn. de Patrono loci.

Tum offertur Episcopo ab eodem Rectore aspersorium aqua benedicta, qua primo seipsum, deinde alios aspergit.

Reddito aspersorio, offertur eidem nauicula, de qua imponit incensum in thuribulum cum benedictione, ministrante nauiculam eodem Rectore: à quo & incensatur triplici ductu.

Accedit Episcopus ad altare maius, ubi orat, & Rector Ecclesiae stans in cornu Epistole Altaris versus Episcopum dicit.

V. Protector noster aspice Deus.

R. Respice in faciem Christi tui.

V. Saluum fac seruum tuum.

R. Deus meus sperantem in te.

V. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.

R. Et de Sion tuere eum.

V. Nihil proficiat inimicus in eo.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

V. Domine exaudi orationem meam.

Visitor incipit Antiphonam: Si iniquitates.

Deinde cum clero dicit Psalmum: De profundis: in fine: Requiem aeternam.

Tum dicit totam Antiphonam: Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?

K yrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. quod secrete completur.

Interim aspergit ter ante se aqua benedicta, & imposto incenso in thuribulum cum benedictione ter incensat eodem modo.

Quo facto, dicit, Et ne nos inducas in tentationem, R. Sed libera nos à malo.

V. In memoria aeterna erunt iusti.

R. Ab auditione mala non timebunt.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

V. Requiescant in pace. R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulos tuos Pontificali fecisti dignitate vigere: praesta quaesumus, vt eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Prædicta dicuntur tantum, Visitante Episcopo, quae sequuntur, communia sunt Episcopo, & Visitatoribus inferioribus.

Cantatur Responsorium: Qui Lazarum resuscitasti à monumento fetidum: * Tu eis Domine dona requiem, & locum indulgentiae. V. Qui venturus es iudicare viuos, & mortuos, & saeculum per ignem. Tu eis &c.

Et

Et procedente cruce cum Acolythis, & candelabris accensis, aqua benedicta, & incenso, proceditur ad cæmeterium, seu circa sepulchra Ecclesie, dicendo Antiphonam, & Psalmum, ut supra; & in medio cæmeterij, seu Ecclesie cantatur Responsorium.

Libera me Domine de morte æterna, in die illa tremenda. * Quando cæli mouendi sunt, & terra. * Dum veneris iudicare sæculum per ignem. *Ps.* Tremens factus sum ego, & timeo, dum discussio venerit, atque ventura ira. * Quando. *Ps.* Dies illa, dies iræ, calamitatis, & miseræ, dies magna, & amara valde. * Dum veneris. *Ps.* Requiem æternam dona eis Domine; & lux perpetua luceat eis. Libera me Domine de morte æterna, in die illa tremenda. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. *Interim imponitur incensum in Thuribulum.*

Pater noster. aspergit, & incensat Visitator de more, & postea dicit: Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Ps. In memoria æterna erit iustus.

R. Ab auditione mala non timebit.

Ps. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

Ps. Requiescant in pace. *R.* Amen.

Ps. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ps. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, qui inter Apostolicos sacerdotes famulos tuos Pontificali, seu Sacerdotali fecisti dignitate vigere, præsta quæsumus, ut eorum quoque perpetuo aggregentur confortio.

DEus veniæ largitor, & humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam: ut nostræ Congregationis fratres, propinquos, & benefactores, qui ex hoc sæculo transferunt, Beata Maria semper Virgine intercedente cum omnibus sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium peruenire concedas.

DEus cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis, & famulabus tuis, & omnibus hic, & ubique in Christo quiescentibus da propitiis veniam peccatorum, ut à cunctis reatibus absoluti tecum sine fine lætentur. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Ps. Requiem æternam dona eis Domine.

R. Et lux perpetua luceat eis.

Duo cantores Dicunt:

Ps. Requiescant in pace.

R. Amen.

Et producto signo Crucis ab omni parte super cæmeterium, reditur ad Ecclesiam, dicente Clero sine nota torum Psalmum: Miserere; cum Requiem æternam, in fine.

Ante Altare maius dicit Visitator in medio stans: Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

Ps. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Ps. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

Ps. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ps. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Absolve, quæsumus, Domine, animas famulorum, famularumque tuarum ab omni vinculo delictorum, ut inter Sanctos, & electos tuos resuscitati respicient. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Et prosequitur Visitationem Sanctissimi Sacramenti, &c.

Forma Decretorum in fine Visitationis locorum.

NOS N. N. Ecclesiarum S. M. Visitantes mandamus, ut infra.

Quòd Tabernaculum Sanctissimæ Eucharistiæ vestiatur intus serico panno. Quòd &c.

Supradicta fiant intra spatium mensium duorum, vel sex, &c. sub pœna, &c.

Ita pronunciamus, & declaramus Nos N. N. Dat. die &c. Gratis etiam quoad scripturam N. Notarius.

Forma Decretorum in fine Visitationis Personarum.

NOS N. N. Visitato Clero loci N. decreuimus ut infra.

Quòd N. N. ob eius notabilem ignorantiam abstineat ab Altaris sacrificio, donec construat.

Quòd N. N. qui duo habet beneficia sub eodem tecto in Ecclesia S. N. infra duos menses peremptorie à die publicationis huius Decreti debeat obtinuisse dispensationem à sancta Sede Apostolica, & præsentasse in Curia Episcopali, alias, elapso dicto termino possint dicta beneficia alijs conferri, & sic de alijs subscribat Visitator, & Notarius, qui adhibitis duobus testibus vnicuique prædictorum ad se vocato euulget, vel si sit absens, ad valuas Ecclesie decretum affigat.

Idem fiat cum Debitoribus locorum piorum, & Administratoribus non absolutis.

Præ-

Præces in fine visitationis pro Defunctis, vt in Pontificali Romano.

In fine Visitationis stans ante Altare in cornu Epistola versus ad illud Visitator Hic Psalmm: De profundis.

Pater noster. V. Et ne nos.

R. Sed libera.

V. A porta inferi.

R. Erue Domine animas eorum.

V. Requiescant in pace.

R. Amen.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor &c.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DEus, cuius miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis, & famulabus tuis, omnibus hic, & vbiq; in Christo quiescentibus da propitijs veniam peccatorum, vt à cunctis reatibus absolui tecum sine fine lateatur, Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Formula profanandi Altaria, & Ecclesiam ex Actis Eccl. Mediol. Concilij IV. Prou.

Primo, si quæ Sacræ Reliquiæ ibi sunt diligenter recognoscantur, & transferuntur, quod voluerit Episcopus, vocato Clero vicino, & populo, si corpora sunt, aut insignes reliquæ.

Sacræ item imagines eò transferantur.

Tum aliquantisper genibus flexis ante Altare profanandum tacite orans Visitator, seu Rector Ecclesiæ Orationē de Sancto dicat alta voce, cuius nomine Altare dicatum est; tum ab omni parte illud detegat, lapidem consecratum euellat sine fractione, tum manibus suis lauet, atque abstergat, aqua in sacrarium fusa; demùm ab operarijs reliqua pars altaris amoueat.

Si plura Altaria sint profananda, idem fiat ad singula.

Altaribus amotis, fidelium ossa exhumentur, vnoque loco collecta reponantur, præsentente Rectore, qui tacite orans ante Altare maius deinde cum Clero, & populo vicinæ procedente, iubet ea ad locum efferri destinatum, cum Psalmis, & precibus pro Defunctis: vbi, si licet, celebretur Missa pro iisdem.

Deniq; diruatur ab operarijs; & Crucis insigne ibi figatur, ex Trident. sess. 21. cap. 7.

Idem fiat in cœmeterijs profanandis.

Formulæ nonnullæ criminales, quæ in visitatione frequentius accidunt.

Contra non residentem, aut non deferentem habitum clericalem.

Mandato mulem R. R. D. N. N. Visitatoris, &c. citentur ad valuas Ecclesiæ N. per quemlibet nuntium N. N. Filius N. eiusdem Ecclesiæ curatus, ab ea absens ultra annum, &c. vel in habitu non incedens clericali quatenus die . . . . . compareat coram Reuerend. D. Vicario Generali in loco solita audientiæ ad videndam se priuatum declarari beneficio, & fructibus, &c. & circa hæc opportuna fieri &c. aliter &c. Datum . N. die, &c.

N. Visitator.

Die &c. Detulit mihi Notario Visitationis N. nuntius publicus medio eius iuramento præsentialiter, &c. se affixisse, & affixam relinquisse citationem superscriptam in valuis, &c.

N. Not. Visit.

Contra concubinos, seu inconfessos, &c. Deuenit ad noticiam R. D. Vis. qualiter N. N. ab anno citra (v'tra) stetit, & stat de præsentem in concubinato publico cum N. &c. in scandalum, &c. propterea &c. ordine præfati D. Visit. vocati prædicti, & summarie examinati dixerunt, &c.

Vel: citantur omnes infrascripti coram R. D. Visit. in ædibus paroch. &c. vbi elegit &c. pro die crastina hora . . . . . ad docendum se confessos esse peccata sua, & in Paschate proxime præterito sumpsisse, &c. alioquin citantur coram Vic. Generale pro die . . . . . iudica &c. ad videndum se interdicti &c. & alia fieri &c. Dat. . . . . die &c.

Citandorum nomina sunt hæc. N. N.

Si fateatur coram Visitatore prohibeat concubinos sub pœna 100. aureorum, & excommunicationis in subsidium, &c.

Si acceptent mandatum, iubeat præstare fideiussionem, &c.

Contra Absentes fiat vt supra assignatis terminis tribus, &c. & affixo mandato ad valuas Ecclesiæ.

Contra eos, qui negligunt executiones ordinationum.

Mandato R. D. Visit. moneatur Vene. Presb. N. Rector N. quatenus termino trium dierum, quorum primus pro prima monitione &c. post harum præsentationem pœna suspensionis ipso iure incurrenda, soluisse debeat

in

in manib. N. scuta. .... pro executione ordinationum in visitatione Dictae Eccl. factarum, quas adimplere neglexit. Dat. &c.

Contra debitores locorum piorum.
Mandato, &c. ut sup. mutatis mutandis. forma sequestri pro exec. ordinationum.

Mandato, &c. praecipitur infrascriptis debitoribus &c. bonorum spectantium ad Eccl. &c. quatenus penes se in sequestrum teneant &c. omne, & totum id quod &c. neque partem aliquam eorum, alicui relaxent absque expressa licentia R. D. V. & hæc pro executione ordinationum factarum, faciendarumq; & omnia hæc sub pœna iterum de proposito solvendi, & scutorum 50. Locis pijs, &c. & excomm. in subsidium &c. Dat. &c.

Forma relaxationis sequestri.

Mandato &c. praecipitur infrascriptis nominatis colonis &c. R. N. debitoribus penes quos omnes, singuli fructus ficta, & pecunia spectantia ad D. R. N. ratione beneficij &c. sequestrata fuerunt de mandato eiusdem R. D. V. die. .... mense. .... anno. .... quatenus statim habito præsentis præcepto, & sine aliqua exceptione relaxent omnia penes eos sequestrata &c. attenda cautione, & promissione per D. R. N. præstita de stando, iure &c. & de exequendis ordin. &c. & hæc sub pœna cuilibet contrafacientibus scutorum 100. Locis pijs, &c. nec non excomm. in subsidium. Dat. &c. quorum præcipiendorum nomina sunt, hæc N. N.

F I N I S.